

GR-20050323/2034/00/-0100

अपंग व्यक्ती, (समान-संधी, संपूर्ण सहभाग व हक्काचे संरक्षण) अधिनियम, १९९५ अनुसार मंत्रालयीन सेवेतील तसेच बृहन्मुंबईतील शासकीय कार्यालयातील उच्चश्रेणी लघुलेखक (गट-ब), निम्नश्रेणी लघुलेखक (गट-ब) व लघुटंकलेखक (गट-क) पदावर कार्यरत असलेल्या अपंगांसाठी आरक्षण ठेवण्याबाबत

महाराष्ट्र शासना

सामान्य प्रशासन विभाग,

शासन निर्णय क्रमांक : १९९८/सा.प्र.वि.क्र.एसआरव्ही-१५७७/३५७६/१४३३/१६-अ,

मंत्रालय, मुंबई-४०००३२

दिनांक : १४ फेब्रुवारी, १९९८

- बाबत :- १) शासन निर्णय, सा.प्र.वि., क्र. एसआरव्ही-१०७७/३५७६/१४३३/१६-अ, दि. २३.५.१९७८.
- २) शासन निर्णय, सा.प्र.वि., क्र. एसआरव्ही-१०८१/सीआर-१५/१६-अ, दि. ७.९.१९८२.
- ३) अपंग व्यक्ती (समान संधी, संपूर्ण सहभाग व हक्काचे संरक्षण) अधिनियम, १९९५ (क्र. १/१९९६)
- ४) शासन परिपत्रक, सा.प्र.वि., क्र. एसआरव्ही-१०९७/प्र.क. १२/९७/१६-अ, दि. २.५.१९९८.

निर्णय :

अपंग व्यक्ती, (समान संधी, संपूर्ण सहभाग व हक्काचे संरक्षण) अधिनियम, १९९५ (१९९६चा क्र. १) हा अधिनियम, दि. ७ फेब्रुवारी, १९९६ पासून लागू करण्यात आलेला आहे. या अधिनियमाच्या अनुषंगाने शासनाने शासन परिपत्रक, सामान्य प्रशासन विभाग, क्र. एसआरव्ही १०९७/प्र.क. १२/९७/१६-अ, दिनांक २ मे, १९९८ अन्वये शासन सेवेत अंध/अल्पदृष्टी, कर्णबध्नी, अस्थिव्यंग किंवा मदमती या व्याधींनी ग्रस्त असलेल्या अपंग व्यक्तींसाठी सरळसेवा भरतीमध्ये आरक्षण ठेवण्याबाबतच्या सूचना निर्गमित केल्या आहेत. त्यानुसार अपंग व्यक्ती (समान संधी, संपूर्ण सहभाग व हक्काचे संरक्षण) अधिनियम, १९९५ च्या कलम ३२ व ३३ मधील तरतुदीअन्वये मंत्रालयीन सेवेतील तसेच बृहन्मुंबईतील शासकीय कार्यालयातील महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाच्या क्षेत्रातील "उच्चश्रेणी लघुलेखक (गट-ब), निम्नश्रेणी लघुलेखक (गट-ब) व लघुटंकलेखक (गट-क)" या पदावर सरळसेवा भरती करताना अपंगासाठी कशा प्रकारे आरक्षण ठेवावे याबाबतचा प्रश्न शासनाच्या विचाराधीन होता. शासन परिपत्रक, सामान्य प्रशासन विभाग, क्र. एसआरव्ही १०९७/प्र.क. १२/९७/१६-अ, दिनांक २ मे, १९९८ यामध्ये सूचित केलेल्या बाबी विचारात घेऊन मंत्रालयीन सेवेतील तसेच बृहन्मुंबईतील शासकीय कार्यालयातील "उच्चश्रेणी लघुलेखक (गट-ब), निम्नश्रेणी लघुलेखक (गट-ब) व लघुटंकलेखक (गट-क)" या पदांसाठी

शारीरिकदृष्ट्या अपंग व्यक्तीकरीता आरक्षण विहित करण्याबाबत आता पुढीलप्रमाणे निर्णय घेण्यात येत आहे :-

अपंग व्यक्ती, (अपंग व्यक्ती, संपूर्ण मूळभाग व हयकाचे संरक्षण) अधिनियम, १९९५ (१९९६ च. ३३) व अखिल भारतीय शासकीय कार्यालयातील उच्चश्रेणी लघुलेखक (गट-ब), निम्नश्रेणी लघुलेखक (गट-ब) व लघुटंकलेखक (गट-क) या पदांवर सरळसेवा भरतीमध्ये अंध/अल्पदृष्टी, कर्णबधीर आणि अस्थिव्यंग या अपंग व्यक्तींकरीता खाली दर्शविल्याप्रमाणे प्रत्येकी १% याप्रमाणे एकूण ३% आरक्षण ठेवण्यात यावे:-

संवर्ग	अपंग व्यक्तीच्या प्रमाणे	आरक्षणाची टक्केवारी
	अंध / अल्पदृष्टी / कर्णबधीर	
१) उच्चश्रेणी लघुलेखक (गट- ब)	अंध (B), अल्पदृष्टी (PS), अंधदृष्टी (LV) (PD)	एका पायाने/दोन्ही पायांनी अंध (OL,BL) प्रत्येक प्रवर्गात १%
२) निम्नश्रेणी लघुलेखक (गट- ब)	अंध (B), अल्पदृष्टी (PS), अंधदृष्टी (LV) (PD)	एका पायाने/दोन्ही पायांनी अंध (OL,BL) प्रत्येक प्रवर्गात १%
३) लघुटंकलेखक (गट- क)	अंध (B), अल्पदृष्टी (PS), अंधदृष्टी (LV) (PD)	एका पायाने/दोन्ही पायांनी अंध (OL,BL) प्रत्येक प्रवर्गात १%

(B- Blind, PS- Partially Sighted, LV- Low Vision, PD- Partially Deaf,

OL- Disabled by One Leg, BL- Disabled by Both Legs)

२. मंत्रालयीन सेवेतील व बृहन्मुंबईतील शासकीय कार्यालयातील उच्चश्रेणी लघुलेखक (गट- ब), निम्नश्रेणी लघुलेखक (गट- ब) व लघुटंकलेखक (गट- क) ही महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाच्या कक्षेतील मदे आहेत. अपंग व्यक्तींची या पदांवर सरळसेवा भरतीने नियुक्ती करताना उपरोक्त निकषांवरच कसण्यात यावी. या पदांवर सरळसेवेने नियुक्तीकरिता महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाकडून ठसेद्वारांची सिफारस प्राप्त झाल्यावर त्यांची शारीरिक पात्रता संबंधित विषयाच्या तज्ञांचा समक्षेक असलेल्या वैद्यकीय मंडळाने प्रमाणित केल्यानंतरच अशा अपंग व्यक्तींची शासक सेवेत संबंधित पदांवर नियुक्ती करण्यात येईल. अशा अपंग व्यक्तींची सरळसेवा भरतीने नियुक्ती करताना खालील निकष देखील विचारत घ्यावेत :-

अ) अपंग उमेदवार संबंधित पदाच्या सेवाप्रवेश नियमांतील तरतुदीनुसार अर्हताधारक असणे आवश्यक राहिल.

- ब) या संवर्गातील पदांची कर्ताव्ये बाजबंदीच्या लक्षात घेवून अथवा उमेदवारास संबंधित लक्षात घेवून संवर्गास असावे या बाबतीत कोणताही लक्षात ठेवणे आवश्यक राहिल.
- क) बरील परिच्छेद १ मध्ये दर्शविलेल्या तक्त्यानुसार प्रत्येकी एक टक्क्याप्रमाणे एकूण ३% पर्यंत सरळसेवा भरतीमध्ये आरक्षण ठेवून नियुक्ती करणे आवश्यक राहिल.

३. शासन परिपत्रक, सामान्य प्रशासन विभाग, क्र.एसआरव्ही-१०९७/प्र.क्र.३१/९८/१६-अ, दि.१६.३.१९९९ मध्ये स्पष्ट केल्यानुसार अपंगासाठी असलेले आरक्षण हे विशेष आरक्षण असून ते सामाजिक आरक्षणांतर्गत समांतर आरक्षण राहिल.

४. प्रस्तुत शासन निर्णय मंत्रालयीन सेवेतील तसेच बृहन्मुंबईतील शासकीय कार्यालयातील "उच्चश्रेणी लघुलेखक (गट-ब), निम्नश्रेणी लघुलेखक (गट-ब) व लघुटंकलेखक(गट-क)" संवर्गासाठी लागू आहे.

५. सदर शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, सामाजिक न्याय, सांस्कृतिक कार्य, क्रीडा व विशेष सहाय्य विभाग आणि तशे समितीशी सल्लामसलत करून, त्या विभागांच्या अनुक्रमे अनौपचारिक संदर्भ क्र.३११/१६-अ, दि.१.९.२००४ व अनौपचारिक संदर्भ क्र.२०३/०४/मुधार-३, दि.९.१२.२००४ अन्वये दिलेल्या सहमतोने निर्गमित करण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व मावाने,

15/11/2004

(वि. बा. दळवी)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

मा.राज्यपाल यांचे सचिव,
मा.मुख्यमंत्री यांचे सचिव,
मा.उप मुख्यमंत्री यांचे सचिव,
मा. मंत्री / राज्यमंत्री यांचे स्वीय सहायक,
सचिव, महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग, मुंबई (पत्राने),
महालेखापाल -१ (लेखा व अनुशेयता) मुंबई,
महालेखापाल -१ (लेखा परीक्षा) मुंबई,
अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई,
निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई,
आयुक्त, अपंगा कल्याण, ३, चर्च रोड, पुणे,